

«Πώς απαντάμε στην Αδικία; Το παράδειγμα του Αγίου Νεκταρίου»*

«Η αγιότητα του αιμνήστου Νεκταρίου εκδηλωνόταν με πολλούς τρόπους. Με τη διάκριση, την ταπεινωση, την ανυπόκριτη και ανιδιοτελή αγάπη, την προσευχή, την ελεημοσύνη, τον τρόπο με τον οποίον αντιμετώπιζε τους πειρασμούς, τις αντιξοότητες, τον ανθρώπινο πόνο κλπ. Η διάκριση ήταν μία από τις μεγάλες αρετές που κοσμούσε τον άγιο Νεκτάριο, η οποία ήταν έκδηλη, κυρίως στις δύσκολες περιστάσεις του βίου του. Όταν τον Μάϊο του 1890 επαύθη από τη θέση του πατριαρχικού επιτρόπου Καΐρου και εκλήθη να εγκαταλείψει την Αίγυπτο, κατηγορηθείς ψευδώς, ακόμη και για ηθικά παραπτώματα, ο άγιος Πενταπόλεως δεν διαμαρτυρήθηκε, αλλά προτίμησε τη σιωπή» - προσέξτε τα αυτά – «και την υπακοή στις αποφάσεις της μητέρας Εκκλησίας, έστω κι αν ήσαν άδικες. Γνώριζε καλά πως αν τηρούσε διαφορετική στάση, θα κατέστρεφε ότι ωραιότερο είχε μεταγγίσει στις ψυχές των πνευματικών του παιδιών.» Προσέξτε κι αυτό. «Ως αληθινός λειτουργός του Υψίστου, προτιμάει να αδικείται, παρά να καταστρέφει στα μάτια του ποιμνίου του την εικόνα της αρχιεροσύνης, κατακρίνοντας τους αδελφούς αρχιερείς, που τον διέβαλαν στον Πατριάρχη».

Ακούτε τι έκανε; Εμείς, αμέσως, αν μας κάνει κάποιος κάτι, βγαίνομε έξω και τον διαλαλούμε. Για κάτσε. Άσ' τονε αυτόν. Γιατί να διαβάλεις τον άνδρα σου, τη γυναίκα σου, τον καθηγητή σου, τον φίλο σου, τον συνάδελφό σου, τον συνεφημέριό σου, τον αδελφό σου; Γιατί; Άσ' το. Γι' αυτό έφτασε ψηλά ο άγιος Νεκτάριος, αδελφοί μου. Δεν μπορούσε κι αυτός να πάει στο Συμβούλιο Επικρατείας, να κάνει το ένα, να βγει, να διαμαρτυρηθεί, να καλέσει τον κόσμο που τον λάτρευε και να γίνει κει πέρα συγκλονισμός; Να ιδείτε πώς ανταποκρίθηκε ο κόσμος!

«Ήταν βέβαιος ο άγιος ότι πίσω από την ανθρώπινη αδικία κρύβονταν μεγαλεπήβολα, ανεξιχνίαστα, θεϊκά σχέδια». – Γιατί, άμα δεν έφευγε από κει, θα τον είχαμε εμείς τώρα; Όχι! Τον ήθελε εδώ ο Κύριος. Και χρησιμοποίησε το κακό εκείνων των ανθρώπων, έδωσαν λόγο εκείνοι που το έκαναν αυτό, το χρησιμοποίησε κι έφερε τον άγιο εδώ. Και βοήθησε και αγίασε εδώ κι αποκορυφώθηκε, με την κοίμησή του, ο αγιασμός του. Πήγε στον Παράδεισο. Και τον έχουμε τόσο κοντά μας τον άγιο. Και τον αισθανόμεθα. Γιατί τώρα φύγαν όλοι οι Έλληνες. Ποιος θα τον είχε; Βλέπετε τι γίνεται, αδελφοί μου; Βλέπετε τι γίνεται; Φύγαν όλοι οι Έλληνες και από κει. Η Αίγυπτος δεν έχει πια τίποτε. Ο Αιγυπτιώτης ελληνισμός είναι σε παρακμή, πλέον. Ελάχιστα απομεινάρια, δυστυχώς, μείνανε.

Διαβάζω πάλι: «Ήταν βέβαιος ότι πίσω από την ανθρώπινη αδικία κρύβονταν μεγαλεπήβολα, ανεξιχνίαστα, Θεϊκά σχέδια. Το πιο σπουδαίο είναι, ότι ο άγιος κατάφερε να μεταβιβάσει την πίστη του αυτή στο ποιμνίό του. Στην αποχαιρετιστήρια επιστολή, που του επέδωσαν αντιπροσωπεία 900 ομογενών στο Κάιρο, δεν υποφώσκει ίχνος εμπαιθείας ή φανατισμού κατά των αδικησάντων τον Μητροπολίτη Νεκτάριο».

Οι μαθηταί του, οι πιστοί του, τού' δωσαν μια επιστολή ευχαριστήρια. Και δεν γράφει καθόλου γι' αυτούς που αδίκησαν, με εμπάθεια. Τους είχε μεταδώσει το ίδιο πνεύμα. Αυτό είναι επιτυχία. Όχι να βγουν να κάνουν καταλήψεις οι οπαδοί μας. [...] Δεν είναι, αδελφοί μου! Με συγχωρείτε. Όσο δίκαιο και να χει. Δεν γίνεται. Είναι κοσμική μέθοδος. Είναι εκκοσμίκευση. Δεν είναι Ορθοδοξία. Δεν είναι αγιασμός. Δεν είναι μεγαλείο. Δεν είναι, προπαντός, τί; Ανεξικακία. Ανεξικακία! Δεν θέλω κανένα να κατηγορήσω. Ο καθένας μας, άλλωστε, κρίνεται από τα έργα που κάνει. Εγώ δεν είμαι σε θέση, ούτε άξιος είμαι να κατηγορήσω κανέναν απολύτως. Ούτε υπονοώ κανέναν. Λοιπόν.

«Αλλά από τα παιδιά του εκλαμβάνεται το γεγονός της αναχωρήσεώς του από την Αίγυπτο ως θεία βούληση.» - Αφού ο Κύριος θέλει να σε πάρει, ο Πατέρας μας, ας σε πάρει. Κι ας σε πάρει αλλού να κάνεις καλό. Αυτό είναι! Δεν έχουμε εμπάθειες, δεν έχουμε προσωπολατρίες και όλα αυτά τα γνωστά. Ε, αυτοί είναι ωραίοι. Αυτό τους τό' χε μεταδώσει ο ίδιος ο άγιος! Ο ίδιος ο πατέρας τους! Τους έτρεφε σωστά. Τους έτρεφε Ορθοδόξως. Τους έτρεφε αληθώς. Και τώρα, λοιπόν, λένε, «Να πάτε, πατέρα μας. Εμάς μας πονάει, αλλά να πάτε. Αφού αυτό είναι θεία βούληση πια». Τι ωραία! Λοιπόν.

«Πόσο Χριστοκεντρικά, δηλαδή, είχε εργαστεί ο άγιος, στον αμπελώνα του Κυρίου, ώστε να μεταφυτεύσει και στο ποιμνιό του τον αληθινό τρόπο της Χριστιανικής ζωής, που ο ίδιος εβίωνε!» - Αυτό είναι! – «Η αρετή της ταπείνωσης υπήρξε το κύριο χαρακτηριστικό της όλης βιοτής του αγίου Νεκταρίου. Ιδιαίτερα, όταν αυτός παραιτήθηκε από τη διεύθυνση της Ριζαρείου Σχολής, εγκαταλείποντας τα εγκόσμια, για να ασκητέψει, στο άγονο, τότε, νησί της Αίγινας, σε μια ερειπωμένη μονή, με μια μικρή ομάδα ολιγογραμμάτων γυναικών. Έργο του η πνευματική καθοδήγηση των μοναζουσών. Αλλά κι η προσωπική του εργασία στην ανέγερση των κτισμάτων της μονής. Με τυλιγμένο το ράσο στην ζώνη του, έσκαβε με την αξίνα και το φτυάρι. Γέμιζε το καρότσι χώματα και πέτρες, βοηθώντας, έτσι, τους εργάτες της μονής του και δίνοντας ζωντανό παράδειγμα εργατικότητας και ταπεινοφροσύνης στις μοναχές του. Κι όταν τον αντάμωσε εκεί ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Θεόκλητος, πήγε κάποτε να τον δει, και του λέει» - τον είδε να εργάζεται, έναν καλογεράκο – «Θέλω τον άγιο Πενταπόλεως.» «Περιμένετε, λιγάκι.» Πήγε, ντύθηκε και γύρισε. Λέει, «Εσείς, άγιε Πενταπόλεως;» «Ε, Μακαριώτατε», λέει, «οὕτως ηὐδόκησεν ὁ Θεός. Οὕτως ηὐδόκησεν ὁ Θεός!» Τι ωραία! Βλέπεις τον άγιο, την κορυφή, με το καροτσάκι, με τα αυτά, ή να μπαλώνει τις παντούφλες, τα υποδήματα των καλογραιών. Χριστός! Μαραγκός! Λοιπόν.

**Απόσπασμα από ομιλία του π. Ανανία Κουστένη με μερική διασκευή. Βλ. Αρχιμανδρίτη Ανανία Κουστένη, *Λόγοι για τον Άγιο Νεκτάριο*, τόμος: Α', εκδ. Ακτή, Λευκωσία 2014, σελ. 20-24.